

VOORSTEL voor het algemeen bestuur

ONDERWERP Ontwerp Waterbeheerprogramma WDODelta planperiode 2022-2027		Reg. Nr.	Z/20/032134-179284
		Afdeling	Strategie en Beleid
Portefeuillehouder	D.S. Schoonman	Opsteller	Bulthuis, Bertho
Datum DB - vergadering	30 november 2021		berthobulthuis@wdodelta.nl
Datum AB - vergadering	14 december 2021		06 31027015

VOORSTEL

Het algemeen bestuur besluit:

1. de reactienota bij het Ontwerp Waterbeheerprogramma 2022-2027 vast te stellen;
2. het Waterbeheerprogramma WDODelta 2022-2027 vast te stellen.

SAMENVATTING

In uw vergadering van 20 april 2021 heeft u het Ontwerp Waterbeheerprogramma (WBP) voor de planperiode 2022-2027 vastgesteld. Het WBP heeft van 17 mei tot 28 juni ter inzage gelegen. Wij hebben gedurende deze periode circa 100 zienswijzen ontvangen welke wij hebben opgenomen in de reactienota, voorzien van onze reacties. Wij hebben de reactienota inmiddels toegezonden aan de indieners van de zienswijzen en hen geïnformeerd over het vervolgproces.

De ontvangen zienswijzen geven ons geen aanleiding tot beleidswijzigingen in het WBP. Wel hebben wij tekstuele aanpassingen aangebracht in het WBP ter verduidelijking of correctie van de tekst. In dit voorstel is een kort overzicht opgenomen dat een beeld schets van de ingediende zienswijzen. Het complete overzicht van zienswijzen de concept-reactie daarop en de aangepaste tekst van het WBP treft u aan in de bijlagen.

BEOOGD EFFECT EN/OF RESULTAAT

Het WBP maakt voor onze omgeving duidelijk welke doelen wij nastreven op het gebied van waterkwantiteit, waterkwaliteit, waterveiligheid en maatschappij en organisatie en welke maatregelen wij nemen om deze doelen te realiseren.

Met het WBP beschikken wij over een integraal beleidsprogramma dat voor onze organisatie het inhoudelijke kader vormt voor de begrotingsbrief, de meerjarenramingen, de begrotingen voor de komende jaren en de uitwerking in de verschillende uitvoeringsprogramma's.

KADER

Het Ontwerp WBP is voorbereid en wordt vastgesteld onder de huidige Waterwet. Bij de voorbereidingen en de inhoud hebben we alvast rekening gehouden met de Omgevingswet die naar verwachting per 1 juli 2022 in werking treedt. De waterbeheerprogramma's van de waterschappen, de regionale waterplannen van de provincies, de visies van het rijk en de gemeenten en de omgevingsagenda's gaan in de toekomst onder de Omgevingswet een samenhangend geheel vormen van visies, doelen en maatregelen.

In juni 2020 heeft u de watervisie 'Meer dan water' vastgesteld. De ambities en de strategische doelen uit deze visie vormen het bestuurlijk kader en zijn door vertaald in dit WBP.

ARGUMENTEN

Doelsturing

In de ontwikkeling van onze doelsturing hebben de Watervisie en het WBP een centrale rol. De Watervisie bevat onze ambities en strategische doelstellingen voor een periode van tien jaren en in het WBP zijn deze voor een periode van zes jaren door vertaald naar operationele doelen en maatregelen. Hiermee zijn deze twee documenten leidend voor onze sturingsdocumenten die voor een korter tijdsbestek worden opgesteld: de begrotingsbrief, de begroting en de meerjarenraming.

FINANCIËN

In het hoofdstuk 'Wat kost het en hoe gaan we dat betalen?' hebben we de kosten van het waterbeheer voor de planperiode gepresenteerd per thema en per programma. Deze kosten zijn ontleend aan extrapolatie van de meerjarenraming en de gebruikelijke rekenregels.

De ramingen in het WBP zijn indicatief, de budgetten voor uitvoering van de maatregelen in de planperiode worden jaarlijks vastgesteld tijdens de begrotingsvergadering.

JURIDISCHE EN/OF ORGANISATORISCHE GEVOLGEN

In tegenstelling tot de Watervisie heeft het WBP een wettelijke status. Met dit WBP bieden wij inzicht in de doelen en maatregelen voor de planperiode. De maatregelen zijn voor derden niet juridisch afdwingbaar. Wel bestaat de mogelijkheid dat de toezichthoudende provincies (Drenthe en Overijssel, waarbij de coördinatie bij Drenthe ligt) het waterschap aanspreekt indien doelen niet worden gerealiseerd of maatregelen niet worden uitgevoerd.

Voor onze organisatie is het WBP de basis voor de begrotingen en meerjarenramingen die gedurende de planperiode jaarlijks worden opgesteld.

Het Ontwerp WBP is ter visie gelegd met de mogelijkheid voor derden om zienswijzen in te dienen. In de wet is niet voorzien dat derden bezwaar of beroep kunnen aantekenen tegen onze reactie op een zienswijze of tegen de inhoud van het WBP.

BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN EN RISICO'S

Voorbereiding en productie

Bij de voorbereidingen van dit WBP hebben we dankbaar gebruik gemaakt van de kennis en de suggesties die zijn opgenomen in de 'Handreiking waterbeheerprogramma's' die door de Unie van Waterschappen is opgesteld. Met name in de uitwerking van het concept 'doelenboom' hebben we veel energie gestoken en daarmee hebben we een overzichtelijke structuur, een beleidshuis, gecreëerd dat de basis vormt voor de inhoud van het WBP.

Zienswijzen

We hebben zienswijzen ontvangen van circa 15 organisaties, bedrijven en burgers.

Ons algemene beeld van de reacties is:

- waardering voor opzet en inhoud van het WBP en duidelijke structuur;
- ondersteuning van de lijn die in het WBP is uitgezet;
- één klacht van een grondeigenaar;
- oproep tot samenwerking en concretisering van het WBP in de planperiode;
- insteek zienswijzen vanuit eigen doelen (groene organisaties, LTO, drinkwaterbedrijven e.d.).

De onderstaande tabel geeft een indruk van de ingediende zienswijzen. In bijlage 1, de reactienota, zijn deze zienswijzen en ook alle andere zienswijzen volledig opgenomen, met daarbij onze reactie.

Zienswijzen Ontwerp Waterbeheerprogramma WDODelta 2022-2027	
Watersysteem	Aandacht voor grondwater, onttrekkingen, beschermingszones en verdroging natuur Oproep adviserende rol normering beekdalen op te pakken Meer ambitie voor natuurlijk peil / systeemherstel / transitie watersysteem Watertransitie: naar klimaatrobuust watersysteem en integrale systeembenadering Meer agenderende/aanjagende rol van waterschap voor "functie volgt peil" en gebiedsprocessen Uitgangspunt blijft "peil volgt functie"
Waterkwaliteit	KRW, zorg of de doelen worden gerealiseerd voor 2027 Aandacht voor inrichten overgangsgebieden rond N2000
Waterveiligheid	Bezwaar tegen natuurlijk ingerichte systeemoplossingen (keringen/watersysteem)
Waterketen	Aandacht voor afvalwater buitengebieden en transport daarvan Meer bestuurlijke actie op het gebied van overstorten
Samenwerking	WDODelta wordt gezien als een constructieve samenwerkingspartner in de regio Zwolle Aandacht voor bijzondere status Novi gebied Zwolle
Kennis	Expertise van het waterschap mag meer in positie worden gebracht Inzetten op kennisontwikkeling in droge omstandigheden i.p.v. acceptatie
Drinkwater	Meer aandacht voor klimaatbestendige winconcepten, b.v. "eeuwige bron" Aandacht voor grondwater, onttrekkingen, beschermingszones en verdroging natuur Aandacht voor adaptieve strategieën drinkwatervoorziening in alle gebiedsuitwerkingen Strategisch doel "veilig stellen drinkwatervoorziening" opnemen in de doelenboom
Sportvisserij	Aandacht voor effecten zonnepanelen, aquathermie en waterkracht op waterkwaliteit en vispassage Aandacht voor knelpunten Overijsselse Vecht waar het gaat om vispasseerbaarheid

Wijzigingen ambtshalve

In de bijgevoegde documenten zijn naast wijzigingen naar aanleiding van ontvangen zienswijzen ook ambtelijke wijzigingen aangebracht met het doel teksten te verduidelijken, spellingsfouten te herstellen of teksten te actualiseren naar aanleiding van de laatste ontwikkelingen.

Digitale WEB-versie WBP

Nadat het WBP is vastgesteld wordt de digitale webversie van het WBP toegankelijk gemaakt. Deze geeft in digitale vorm toegang tot alle documenten die deel uitmaken van het WBP en daarnaast een publieksversie die het mogelijk maakt op een gebruiksvriendelijke en snelle manier een goede indruk te krijgen van de inhoud van het WBP.

Aandachtspunten aanpassingen in het Ontwerp WBP

Planning HWBP projecten is geactualiseerd

De lange termijn programmering voor HWBP-projecten hebben wij in paragraaf 4.3.1. geactualiseerd op basis van de beoordeling. Dit geeft ons de mogelijkheid om in te kunnen spelen op relevante ontwikkelingen en daarbij tegelijkertijd zo doelmatig mogelijk te kunnen werken. Deze actualisatie heeft geen impact op het te behalen hoofddoel: in 2045 voldoen alle primaire keringen aan de norm. We actualiseren de programmering jaarlijks waarbij we kijken naar urgentie, nieuwe ontwikkelingen in het ruimtelijk domein en de mogelijkheid om mee te koppelen met opgaven van derden.

Gebiedsspecifieke invulling normering wateroverlast

De tekst in het Ontwerp WBP bleek niet voor iedereen voldoende duidelijk te zijn. We hebben daarom in paragraaf 4.1.2. de volgende tekst toegevoegd:

“De gebiedsgerichte benadering hanteren we als vertrekpunt bij de aanpak van geconstateerde knelpunten. Veranderende klimaatomstandigheden, situaties waar knelpunten zijn geconstateerd of waar normopvulling aan de orde is kunnen voor ons aanleiding zijn aan de provincies voorstellen te doen voor een gebiedsspecifieke invulling van de normering. Deze voorstellen worden altijd voorbereid in een gezamenlijk proces met onze partners en directe belanghebbenden uit het gebied.”

Waterschapszorg en waterhuishoudkundige knelpunten

Bij de uitvoering van het programma Waterschapszorg hebben we tot dusver ook kleine waterhuishoudkundige knelpunten opgepakt. Het beschikbare budget voor Waterschapszorg is echter beperkt. Om in het gebied geen verwachtingen te wekken die we mogelijk niet kunnen nakomen hebben we de volgende tekst in paragraaf 4.1.1. verwijderd:

“Naast de selectie van A, B en C-watgangen en de uitwerking van de consequenties daarvan, is de opdracht voor Waterschapszorg om bij de implementatie zoveel als mogelijk andere beleidsitems van het waterschap mee te nemen. Een belangrijk onderdeel hiervan is de aanpak van de (kleine) knelpunten.”

Onttrekkingen grondwater

De provincie Drenthe verzoekt ons de tekst over onttrekkingen grondwater meer expliciet te maken. Hierover zijn we in gesprek geweest met de provincie Drenthe.

Wij hebben toegevoegd in paragraaf 4.1.1.: “In samenwerking met de provincie de regelgeving voor beregening en drainage rondom N2000-gebieden in overeenstemming brengen met de vereisten van de Wet Natuurbescherming.”

Voorzieningenniveau peilbeheer

In paragraaf 4.1.1. hebben wij onder het kopje “peilbeheer” op basis van de inhoud van onze watervisie ter verduidelijking de volgende alinea toegevoegd:

“Als gevolg van klimaatverandering zien we dat de kans op langdurige droge perioden en daardoor de kans op watertekorten toeneemt. De grondwatervoorraad komt onder druk te staan. Ons (peil)beheer onder normale omstandigheden is er op gericht onnodige afvoer te voorkomen en daarmee de grondwatervoorraad te vergroten (zie strategisch doel C). We gaan werken aan een nieuwe balans (nat-droog) waarbij het huidige voorzieningenniveau tot en met 2030 gehandhaafd blijft.”

Kaderrichtlijn water

De zienswijzen hebben niet geleid tot een aanpassing van het KRW-maatregelenpakket. Zoals aangegeven in onze brief van 22 september 2020 (Z/19/029030-141970) worden de definitieve factsheets in het eerste kwartaal van 2022 aan u voorgelegd. In deze factsheets wordt de actuele toestand van het water opgenomen door in de beoordeling ook de resultaten van het meest recente monitoringsjaar 2020 mee te nemen. Deze geactualiseerde factsheets komen rond 10 januari 2022 landelijk beschikbaar en worden in februari, samen met het geactualiseerde achtergronddocument, in uw vergadering geagendeerd.

De geactualiseerde factsheets bevatten de meest recente monitoringresultaten. Op basis van de voorlopige resultaten die wij inmiddels in concept hebben ontvangen verwachten wij dat deze geen aanleiding geven om het maatregelenpakket te wijzigen.

Uitvoering waterbeheerprogramma volgen en bijsturen

Gedurende de planperiode van het WBP wordt u op de volgende wijze geïnformeerd over de uitvoering en de bereikte resultaten:

1. Begrotingsbrief en begroting.

De planperiode van het waterbeheerprogramma is zes jaren. Voor ieder uitvoeringsjaar wordt de begroting ter besluitvorming aan u voorgelegd waarmee de budgetten voor het uitvoeren van de activiteiten in het betreffende jaar door u worden vastgesteld.

De kaders voor de begroting worden jaarlijks door u vastgelegd in de begrotingsbrief.

2. Beraps en jaarstukken.

Via bestuursrapportages wordt u geïnformeerd over de uitvoering van de begroting en bij de jaarstukken vindt de verantwoording plaats. Hiermee krijgt u ook een beeld over de uitvoering van het waterbeheerprogramma.

Op basis van deze rapportages en nieuwe ontwikkelingen die zich voordoen worden, indien dat nodig is, voorstellen voor actualisatie van het waterbeheerprogramma aan u voorgelegd. Dit gebeurt via de begrotingsbrief.

3. *“Midterm review” waterbeheerprogramma.*

Halverwege de planperiode van het WBP, in 2024, maken we een “midterm review”.

We evalueren de uitvoering van het waterbeheerprogramma en de behaalde resultaten, aangevuld door de nog te ontwikkelen monitorings- en effectrapportage. Indien daartoe aanleiding is worden op basis van deze evaluatie voorstellen voorgelegd voor actualisatie van het WBP.

In 2023 zijn de waterschapsverkiezingen. Dit leidt tot een nieuw bestuursakkoord en het bestuursakkoord kan leiden tot een actualisatie van het waterbeheerprogramma.

4. *Eindevaluatie waterbeheerprogramma.*

In 2026-2027 stellen we de eindevaluatie op voor het WBP. Hierin worden het gerealiseerde doelbereik, de bereikte resultaten en de behaalde effecten vastgelegd. Deze evaluatie bevat tevens conclusies en aanbevelingen voor de volgende planperiode.

Indien u besluit strategische doelen te wijzigen kan dit veel impact hebben voor ons werkgebied, het kan dan wenselijk zijn hiervoor nieuwe gebiedsprocessen te starten of inspraak te organiseren.

Bij het uitvoeren van onze maatregelen werken we veelal samen met andere overheden, maatschappelijke partners en ondernemingen. Het bijstellen van prioriteiten, planningen of beschikbare budgetten kan leiden tot vertragingen of meerkosten voor ons waterschap.

Dit risico beperken wij door een goede planvoorbereiding, zorgvuldige selectie van partners, het investeren in relaties en een professioneel systeem voor inkopen en aanbesteden.

Integrale afwegingen

De samenhang tussen onze doelen en maatregelen en oplossingen voor verschillende vraagstukken vraagt een integrale benadering. In dit waterbeheerprogramma hebben we een aantal stappen gezet waar het gaat om de integrale benadering van het waterbeheer:

- Met de introductie van de doelenboom worden alle doelen en maatregelen in één overzicht gepresenteerd, waarbij dwarsverbanden zijn gelegd tussen doelen en maatregelen die met elkaar samenhangen.
- De leidende indeling van het WBP is gebaseerd op doelen en niet op programma's, zoals die in de begroting wordt gehanteerd. Hiermee voorkomen we verkoking tussen de programma's. 'Schoon water' wordt bijvoorbeeld benaderd vanuit het doel 'schoon' en niet vanuit het programma waterketen of het programma watersysteem.
- De doelen en maatregelen binnen het thema 'Maatschappij en organisatie' worden voor een belangrijk deel gerealiseerd binnen watersysteem, waterketen en waterveiligheid. Dit hebben we ook zo gepresenteerd in de doelenboom. De M&O doelen en maatregelen zijn als het ware de 'hapijprickers' door de andere doelen en maatregelen.
- We hebben de samenhang tussen thema's die met elkaar zijn vervlochten benoemd. Denk bijvoorbeeld aan doelbijdragen vanuit onze RWZI's voor KRW of de wisselwerking tussen meerlaagsveiligheid keringen en het watersysteem.

Bestaand beleid en nieuwe maatregelen

De contouren voor dit WBP zijn vastgelegd in onze Watervisie 'Meer dan water', daarin zijn de ambities en strategische doelen opgenomen. Deze vormen de basis, welke we hebben aangevuld met maatregelen die wij gaan uitvoeren gedurende de planperiode.

De meeste maatregelen hebben betrekking op doorlopende werkzaamheden die voortvloeien uit wettelijke verplichtingen of bestuursbesluiten die eerder zijn genomen. Daarnaast zijn nieuwe maatregelen opgenomen waarmee we onderwerpen agenderen in de planperiode. Een overzicht van deze maatregelen vindt u in de toelichting in dit voorstel.

OMGEVING; BETROKKENEN, PARTNERS EN DRAAGVLAK

Wij hebben tijdens een aantal bijeenkomsten onze reactie op de zienswijzen toegelicht en besproken. Tijdens deze gesprekken hebben we met een aantal partners nadere afspraken gemaakt over onze samenwerking tijdens de uitvoering van het WBP.

COMMUNICATIE

Dit voorstel wordt behandeld tijdens een openbare AB vergadering. De vergaderstukken worden gepubliceerd op onze website. Hierop vestigen wij de aandacht via social media. De gebiedspartners die wij hebben uitgenodigd voor de bijeenkomsten ter voorbereiding van het programma en de indieners van de zienswijzen hebben wij geattendeerd op uw AB vergadering. Ook verspreiden wij na uw vergadering een persbericht over het WBP, evenals een videobericht van de dijkgraaf waarop we eveneens via social media de aandacht vestigen.

Onze kernboodschap:

In dit waterbeheerprogramma voor de periode 2022-2027 hebben we vastgelegd welke doelen wij belangrijk vinden voor het waterbeheer en welke maatregelen wij nemen om deze te realiseren. Onze inzet is het voorkomen van overstromingen, voldoende water voor wonen, werken en recreëren en schoon water. Daarnaast willen we bijdragen aan klimaatadaptatie, de energietransitie, de circulaire economie en technologische vooruitgang in een leefbare omgeving.

Wij zijn ons ervan bewust dat we deze doelen niet alléén kunnen realiseren en kiezen voor meer samenwerking, meer verbinding in onze omgeving en ook voor een proactieve sturende rol in de ruimtelijke planvorming. Dat is nodig om de gevolgen van klimaatverandering en ontwikkelingen in onze leefomgeving op te vangen.

Wij zijn ervan overtuigd dat de doelen en maatregelen in dit waterbeheerprogramma de basis zijn voor goede samenwerking en bijdragen aan een mooie en toekomstbestendige Drents Overijsselse Delta.

VERVOLG / UITVOERING

Na het vaststellen van het WBP:

- informeren wij onze partners en de indieners van zienswijzen per email over uw besluit;
- verspreiden wij een persbericht en gebruiken wij onze social media kanalen;
- zetten wij publicatie van het WBP, inclusief videobericht van de dijkgraaf, op onze website;
- geven wij derden toegang tot het digitale WBP op onze website.

BIJLAGEN:

1. a. **Reactienota Ontwerp Waterbeheerprogramma 2022-2027**
b. **Overzicht indieners zienswijzen (vertrouwelijk)**

2. **WBP WDODelta 2022-2027:**

- **2.A. Deel 1. WBP WDODelta 2022-2027**
  - Bijlage 1.1. Kaarten (geïntegreerd in het WBP document)
  - Bijlage 1.2. Begrippenlijst (geïntegreerd in het WBP document)
  - Bijlage 1.3. Doelen en maatregelen (inlegvel doelen en maatregelen; losse bijlage)
- **2.B.. Deel 2. GEBIEDSUITWERKINGEN**
  - Bijlage 2.1. Gebiedsuitwerking Salland
  - Bijlage 2.2. Gebiedsuitwerking Stroink
  - Bijlage 2.3. Gebiedsuitwerking Meppelerdiep
  - Bijlage 2.4. Gebiedsuitwerking IJsseldelta
  - Bijlage 2.5. Gebiedsuitwerking Benoorden de Vecht
- **2.C. Deel 3. KADERRICHTLIJN WATER**
  - Bijlage 3.a. KRW factsheets (link www.waterkwaliteitsportaal.nl)
  - Bijlage 3.b. Achtergronddocument KRW

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,
E. de Kruijk

de dijkgraaf,
D.S. Schoonman